

De Riepe

Het straatmagazine van Noord-Nederland

Thema

MENS EN DIER

**Het was onrustig,
onpraktisch en onhygiënisch**

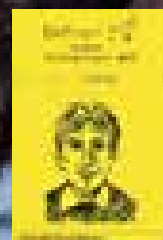
VERDER IN DIT NUMMER

- Met Bløf de straat op
- Dieren in armoede

KEURMERK
straat
krant

PRIJS €2,10
waarvan €0,90
voor de verkoper

alleen kopen van
verkoper met badge

Mens en diercontact door de eeuwen heen

Contact tussen mens en dier heeft in onze geschiedenis een gigantische ontwikkeling doorgemaakt. Omstreeks 1200 werd door legendes bekend dat Franciscus van Assisi de liefde voor dieren hoog in het vaandel had. Hij hield meerdere keren een preek voor een groep vogels en gaf op die manier een eerbetoon aan de natuur. Dat terwijl de mens het dier als eerste bron van noodzakelijk voedsel zag: vegetariër zijn bestond nog niet in de middeleeuwen.

Ook later had het houden van dieren een functie: kippen voor de eieren, een varken voor het vlees, enzovoort. Allemaal om te kunnen overleven: men had bijvoorbeeld geen hond of kat voor de leukigheid, maar om het leefgebied te bewaken en muizen te vangen. Dieren werden ook gebruikt als communicatiemiddel. Mensen schreven elkaar briefjes die via postduiven werden overgebracht en zo hadden ze contact met elkaar. Later werd de post via paarden en postkoets bezorgd en soms moest men lang wachten op een bericht terug. In 1927 besloten twee vrouwen (een was voorzitter van de wereldvereniging van de dierenbescherming) om op een speciale dag aan alle dieren te denken: Werelddierendag groeide uit tot een belangrijk fenomeen. Sinds de jaren 60 kwamen dierenactivisten steeds meer op voor de rechten van het dier en zo werd het onderwijs ook steeds meer betrokken bij een goede zorg van hetgeen wij zo koesteren. Knuffelcontact met bijvoorbeeld koeien blijkt een helende werking te hebben bij vooral kinderen. Meer hierover vindt u in deze Riepe.

Anna de Ruiter

DE RIEPE

Het straatmagazine van Noord-Nederland

De Riepe, Gronings voor stoep, is het straatmagazine van Noord-Nederland. De Riepe verschijnt eens per maand. Het blad is een initiatief van stichting WerkPro. Mensen die om uiteenlopende redenen dak- en thuisloos zijn, verkopen het magazine. Onder deze verkopers vallen ook mensen uit andere landen, mensen die in Nederland en in hun land van herkomst weinig tot geen perspectief hebben. Alle verkopers dragen als legitimatiebewijs een registratiepasje. U betaalt voor het magazine €2,10. Daarvan is €0,90 voor de verkoper, de rest gaat terug naar het project. De Riepe is geen commercieel magazine; naast inkomsten uit verkoop worden middelen verworven uit sponsoring, subsidiëring, fondsen en advertenties. Eventuele meeropbrengsten zullen worden aangewend in het circuit van dak- en thuislozen.

Donateur worden?

Bel of mail naar het distributieadres voor meer informatie.

- Heeft u klachten over een verkoper? Noteer het pasnummer en bel naar het distributieadres.
- Niets uit deze uitgave mag worden gebruikt zonder toestemming vooraf van de redactie.

COLOFON

PROJECTBEGELEIDING WERKPRO
Antonie Grootenhuis

PROJECTBEGELEIDING STUDIO SPINLINK
Dominique Krauts

HOOFDREDACTIE Dominique Krauts	EINDREDACTIE Sofie Risamena
REDACTIE Wietske Aupers Rudy Vane Robby Bakker Maarten Vermeulen Jim Smit Nadien Janssen Teun Boulogne Ike Wagenaar	Arnold de Meijer Anna de Ruiter Frits Croes Annelies Romers Rutger Wiechers Tim Drenth Liz Dijk

VORMGEVING
Dionne Hagedoorn

FOTOGRAFIE Marinus Hillenga Kevin Bekkering Suzanne Posthumus Frits Blom Remco Meijer	Annet Ritsema Lex Vesseur Jaap ten Hoove Wim Mijlof Bachir Benchagra
--	--

VASTE COLUMNISTEN

Gerard Lohuis Wilma Bouma Eddy Sikma Lydia Tuijnman Marieke Werkman Niek Heidanus	Jaap Krol Natalja Oosterbaan Saffira Rijkee Gerlinde Spaan Dick Bijmolt
--	---

FOTOGRAFIE COVER
Frits Blom

STRIP Teun Boulogne	PUZZEL Luuk Kobes
------------------------	----------------------

ILLUSTRATIES Rivo van Gorp Robby Bakker Dionne Hagedoorn	DRUK Van Liere Media, Emmen
---	--------------------------------

MET DANK AAN
Leger des Heils voor het ter beschikking stellen van de distributiefaciliteiten, subsidiënten, donateurs en anderen die een bijdrage leveren aan de financiering van dit magazine. En niet te vergeten: de vele vrijwilligers en stagiaires zonder wie dit project niet draaiende kan worden gehouden.

SPECIALE DANK
Gaat uit naar alle verkopers, schrijvers en dichters uit de groep van dak- en thuislozen.

BEGELEIDING VERKOPERS
Eddy Posthumus Jeffrey Visser

De Riepe is een uitgave van WerkPro.

REDACTIEADRES DE RIEPE
Protonstraat 6
9743 AL Groningen
06-1147 8111
redactiederiepe@werkpro.nl

DISTRIBUTIEADRES DE RIEPE
WerkPro Groningen
Eemskanaal NZ 32a
9713 AB Groningen
Tel: 050-5791818 (09:00 - 13:00 uur)
e-mail: riepe@werkpro.nl
website: www.deriepe.nl
bankrek. NL38INGB0685757617
t.n.v. straatmagazine De Riepe

WerkPro Leeuwarden
Tel: 088 066 31 80
e-mail: riepe@werkpro.nl

ISSN
2405-769X

WerkPro Spin Link

INHOUDSOPGAVE

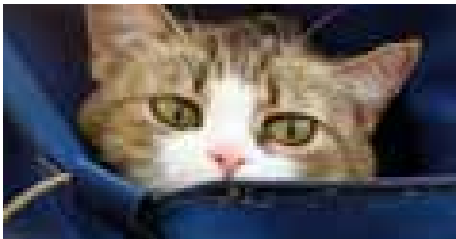
KOEKNUFFELEN AAN HET TJEUKEMEER

4

In het Friese dorp Delfstrahuizen, op een steenworp afstand van het idyllische Tjeukemeer, staat de boerderij van de familie Holtrop. ‘Sinds 2004 zijn wij, naast boerderij, ook een recreatiebedrijf’, vertelt Geeske Holtrop (61). ‘Een van de populairste activiteiten die wij aanbieden is het koeknuffelen.’

10 MET BLØF DE STRAAT OP

Jasper Louwes is hondengeleider bij de politie en zijn standplaats is Groningen. Na tien jaar op straat te hebben gewerkt is hij bij de hondenbrigade gegaan. Met zijn trouwe viervoeter Bløf als partner achter in zijn auto, doet hij zijn surveillances.

MENDOO: MAG TERRY OOK MEE?

12

Slachtoffers van huiselijk geweld wachten vaak met vertrekken bij hun partner, omdat ze hun huisdier niet mogen meenemen naar de opvang. ‘41 procent van de vrouwen met huisdier, stelt haar vlucht uit met een jaar’, vertelt Renilde van Mendoo

20 DIEREN IN ARMOEDE

In gemeente Groningen zijn er zo’n 17.000 huishouden die net op het sociaal minimum zitten. Deze huishoudens kunnen dus maar net aan levensonderhoud voorzien. Dus wat als je naast jezelf en misschien nog kinderen ook nog eens een huisdier moet zien te verzorgen?

Marieke Werkman

Gekkenwerk

Mea sententia

Koken met een missie

Kunst op straat

Stop de tijd

Mendoo: Professionele hulp

voor mens en dier

Recht en krom

6

7

8

9

14

15

16

18

Jaap Krol

Ronnie en Ronny

Kruiswoordcrypto

Horoscoop

Straatklinkers

Opvanginstellingen

Op de bank

19

23

23

24

25

27

28

Koeknuffelen aan het Tjeukemeer

Door **Robby Bakker** Fotografie **Frits Blom**

In het Friese dorp Delfstrahuizen, op een steenworp afstand van het idyllische Tjeukemeer, staat de boerderij van de familie Holtrop. ‘Sinds 2004 zijn wij, naast boerderij, ook een recreatiebedrijf’, vertelt Geeske Holtrop (61). ‘Een van de populairste activiteiten die wij aanbieden is het koeknuffelen.’

‘Wij zijn de negende generatie van de familie die hier weidegang toepast’, legt Geeske uit. ‘De familie is hier in 1753 begonnen.’ Het concept voor de recreatietak werd in 2004 uitgedacht. ‘Mijn zoon wilde een camping naast het boerenbedrijf beginnen. Daar heb ik hem bij geholpen. Dat breidde zich steeds verder uit. We bedachten activiteiten zoals klompengolf, fierljeppen en het koeknuffelen. Dat heeft een enorme vlucht genomen. Ons bedrijf Boerderijrecreatie bestaat uit vier mensen. Het is een maatschap die, naast mijzelf, bestaat uit mijn man Minne, mijn zoon Theunis en zijn vrouw Elianne.’

Koeknuffelen

Het koeknuffelen is ontstaan toen Geeske op een dag een belletje ontving van twee jonge vrouwen. ‘Ze vroegen of ze bij ons konden koeknuffelen. Ik gaf als repliek dat ik dat nog nooit had gedaan, maar ze wilden het heel graag. Het was een experiment. Het grappige is wel, het systeem dat ik toen uitgedacht heb wordt nog steeds gebezigd. Na twee weken belde er prompt weer eentje. Toen dacht ik bij mezelf: ik heb het al eens gedaan, dan kan het nog wel een keer. Toen vonden we het allemaal zo leuk dat we zeiden: laten we het op de website zetten! Sindsdien is het een belangrijk onderdeel van ons recreatiebedrijf. Tevens is het de opzet om mensen kennis te laten maken met de melkveehouderij. We zijn een duurzaam bedrijf, we hebben zonnepanelen en gebruiken eigen energie. Zo kunnen ze ook zien dat de dieren goed verzorgd worden. Als je de dieren niet goed verzorgd, kunnen ze ook niets teruggeven.’

Een bijzondere ervaring

‘De ervaring van het koeknuffelen duurt twee uur’, vertelt Geeske. ‘We gaan eerst koffiedrinken met Friese oranjekoek erbij. Op die manier brengen we de rust erin. Als je gehaast te werk gaat dan kun je het wel vergeten, dan willen de koeien niet. Daarna verkleden we ons in overalls en laarzen en gaan we eerst bij de kalfjes langs. De laatste stop is het weiland. We gaan in het veld zitten, kijken rond en spreken niet meer met elkaar. Je moet geen aandacht opvragen. Dan stappen we op de liggende koeien af. Die benaderen we van de achterkant, niet van de voorkant. Dan moet je eerst oogcontact maken en dat begrijpen ze niet. Je begint die enorme dijen te masseren en laat zo weten dat het veilig is. Een koe kan niet bij jou komen, die overbrugging is er niet, maar jij kunt wel in de wereld van de koe komen. Daarna kun je er tegenaan kruipen. Je kunt er zelfs bovenop liggen. Dat is een bijzondere ervaring. Het is een heerlijk gevoel. Dat heeft onder andere te maken met de hartfrequentie van een koe, die is trager dan van mensen. Door hun regelmatige ademhaling word je heerlijk heen en weer gewiegd.’

Tranen met tuiten

In de jaren dat de familie Holtrop het koeknuffelen aanbiedt, hebben ze veel bijzondere dingen meegemaakt. ‘Toen we voor het eerst met een groep gehandicapten het veld ingingen, gebeurde er iets opmerkelijks. Ze konden niet ver lopen, dus zei ik: “We gaan hier in een open kring staan”. Ik hoopte vurig dat er een koe bij ons zou komen. Ik weet niet of ik een signaal uitgezonden heb, maar er kwam daadwerkelijk een koe tussen ons in liggen. Met zijn allen kropen we ertegenaan. De koe heeft niets anders gedaan dan huilen. Dikke tranen biggelden over haar snuit.’ Hetzelfde gebeurde toen een moeder, die niet lang meer te leven had, met haar dochter langskwam om te koeknuffelen. De koe hilde tranen met tuiten. ‘Nadat de dames waren vertrokken, kwamen er verscheidene koeien in de wei naar de desbetreffende koe toelopen en gaven haar een likje. Ik denk dat ze de emoties overnemen, maar het niet kunnen vertalen in hun hoofd.’

Celebrities

‘We hebben ook veel internationale bezoekers’, vervolgt Geeske. ‘Vooral Chinezen. We hebben eens een groep van zeven Chinese celebrities gehad die gevolgd werden door een cameraploeg. Dat was geweldig! Ze arriveerden ieder met een eigen bus waarin zeven tot acht mensen zaten die de celebrities moesten bedienen. Het was heel officieel allemaal. Er was een heel programma omheen. Er liepen hier zeventig tot tachtig Chinezen rond op het erf. Als er iets gebeurde gingen ze er meteen helemaal op in. We moesten ook vaak ter plekke improviseren, maar gelukkig konden wij die service bieden.’

**Je ontmoet fijne mensen
en de dynamiek is altijd
anders**

Nieuwe inzichten

Volgens Geeske is er een enorm verschil tussen hoe de gasten arriveren en hoe ze uiteindelijk weer vertrekken. ‘Ze zijn aan de drukte van het dagelijks leven ontsnapt. Ik denk dat ze hun zorgen even geparkeerd hebben en zichzelf met positiviteit opladen. Leeg in het hoofd gaan ze weer weg. Dat komt mede omdat het hier zo ruim is. Maar ook de vriendelijkheid, de gastvrijheid en de ongedwongenheid speelt een rol. Ze mogen hun gang gaan, niet moeilijk doen, maar gewoon plezier maken. De mensen voelen zich thuis.’ Iedere keer komt de familie weer tot nieuwe inzichten: ‘Je ontmoet fijne mensen en de dynamiek is altijd anders. Het intermenselijke contact is belangrijk voor ons. Als je vrij met elkaar spreekt ontwikkel je nieuwe visies en ideeën’, besluit Geeske met een glimlach. ♦

MARIEKE WERKMAN

Illustratie **Robby Bakker**

De geijkte paden bewandelen. Dat je jarenlang bij dezelfde werkgever werkte, een pensioen opbouwde en een vaste baan had. Ieder dag verlangde ik hiernaar. Bij het wakker worden dacht ik er al aan. Het leek me het einde. Alsof er dan op je hoofd gedrukt stond dat je werkelijk deugde en meetelde in de prestatie maatschappij. Dat je in de pas liep en deed wat je moest doen. Op de radio hoorde ik een spotje over een pensioen opbouwen. Ik dacht eraan dat ik helemaal niets opbouwde met al die tijdelijke baantjes en projecten. De werkloosheid zorgde voor slapeloze nachten.

Ik ben 42 jaar en een vaste baan is geen feit. Als de baan na meerdere tijdelijke contracten stopte moest ik weer op zoek. Er werd door starre instanties voorbijgegaan aan de verwoestende impact van een baanverlies. Het solliciteren stond me tegen want in een jaar tijd had ik meerdere sollicitatiegesprekken gevoerd. Door de hooggespannen verwachtingen en zenuwen faalde ik genadeloos. Een aantal keren werd ik het net niet. Ik was in rang gestegen van een “helemaal niet” naar een “net niet” en ik wist meteen wat erger was. Op het dieptepunt van dit alles twijfelde ik zelfs aan mijn bestaansrecht.

Diegene die studeerde en zich inzette zal het redden in het leven. De maakbaarheid van dit alles bleek in de praktijk een stuk weerbarstiger. Of eigenlijk viel het vies tegen. Ook had ik te maken met een versleten enkel wat de zoektocht beperkter maakte. Hard werken deed ik, maar het leek steeds meer op een gevecht waarin ik in de ring knock-out werd geslagen. Naar adem snakkend lag ik op de grond te wachten tot het voorbij was.

Vrienden kochten huizen en gingen samenwonen. Ze spraken over pensioenopbouw en hypotheekaf trek. Ik had geen hypotheekaf trek en wist goddank niet wat het inhield. Een huurhuis heeft wat mij betreft voordelen. Als er een mankement is of een technisch ongemak belde ik de woningbouw en werd het probleem verholpen. Dit is een verademing en een groot gemak! Mijn tante stuurde een kaart met daarop de wens dat ik dit jaar een betaalde baan vond. De ongevraagde adviezen en vacatures vlogen me om de oren. De beste stuur lui staan vandaag de dag nog steeds aan wal.

GEK KEN WERK

Boris

Door **Gerard Lohuis** Illustratie **Dionne Hagedoorn**

Ze zijn onafscheidelijk. Waar Chris is, loopt Boris en omgekeerd. Een goed duo. Chris is Boris tegengekomen op een afgelegen plek, scharrelend op zoek naar voedsel. Wat het precies is geweest, zal voor altijd in het ongewisse blijven, maar vanaf dat moment waren ze een onafscheidelijk stel.

Chris heeft het over twee momenten in zijn leven die allesbepalend zijn. De eerste was zijn ontmoeting met Paulien, met wie hij erna veertien jaar getrouwd is geweest. Ze hebben drie kinderen die hij niet meer ziet. Beter gezegd, ze willen hun vader niet meer zien, omdat hij simpelweg niet in staat is om een vader te zijn. Daarvoor heeft hij een verleden waarin zijn eigen vader er ook al niet voor hem was. Geen goed voorbeeld, zou Chris later zeggen. ‘Maar ik kan niet beschrijven wat er met me gebeurde toen ik Paulien voor het eerst in de trein tegenkwam. Ze zeggen dat het verliefdheid was, maar ik was mezelf niet meer. Jammer dat het samen niet lukte en zij de stekker eruit trok.’ Na de scheiding komt Chris naar de GGZ op verzoek van de huisarts vanwege suïcidale gedachten en overmatig alcoholgebruik. Het eerste contact verliep uiterst stroef. Chris had geen vertrouwen in hulpverleners en het feit dat ik geen Gronings sprak, maakte het er niet beter op. In de eerste gesprekken wisselden boosheid en verdriet elkaar af en werd het duidelijk dat Chris niet geleerd had om bij zijn gevoelens stil te staan. Die waren er wel ‘uit gemept’ door zijn eigen vader. Iets voelen was een teken van zwakte, dus moest drank bij Chris de boel onder controle houden. ‘Niet dat het

werkt, maar je moet wat’, aldus Chris in die tijd. Geleidelijk aan ontdeedte hij en werd het mogelijk dat hij kon aangeven hoezeer hij Paulien miste en dat het met hem nooit meer goed zou komen. En toen verscheen Boris uit het niets. Het zou het tweede allesbepalende moment in zijn leven worden. Tijdens een wandeling zag hij Boris langs het water lopen en voor hij het wist had Chris hem bij zich geroepen. ‘Die ogen deden het. Zo trouw.’ Het kan niet anders dan magie zijn, hetzelfde gevoel dat hij kreeg toen hij Paulien voor het eerst had getroffen. Boris was met hem meegelopen naar zijn woning. In eerste instantie had Boris enkele dagen buiten gezeten want Chris wist niet wat hij met hem aan moest. Hij had overal in de buurt gevraagd of iemand een hond miste en toen ook op het politiebureau niets bekend was over een vermiste hond, had hij Boris naar binnengehaald.

Daarmee waren onze gesprekken niet meer nodig. Ik heb hem erna nog een keer thuis opgezocht want Chris wilde zijn nieuwe liefde aan mij laten zien zodat ik alles zou begrijpen. Ik ben maar even binnen geweest want Boris zag mij niet zitten. Chris moest met grof geweld ingrijpen en ik stond na vijf minuten weer buiten. We staken een duim op naar elkaar. Het was goed zo.

Mea Sententia

Door **Rudy Vane**

FC GRONINGEN UIT, DE TERUGWEG

Na een dagje Brabant ga ik weer met de trein naar Groningen. Tot Utrecht heerlijk rustig, maar in Utrecht kom ik veel politie tegen. In het voorste treinstel bonken mensen tegen de ramen en er klinkt veel kabaal. Oeps, voetbalhooligans, laat ik maar het achterste treinstel nemen. Met een oudere dame zit ik daar in de coupé. Er komt een groep mannen binnen, luid zingend, voetbalsupporters van de FC. Nee hè! Kan ik nog weg? De trein vertrekt en de mannen zingen vrolijk. Luidruchtig, maar niet vervelend. Een van hen is straathoekwerker in Stad, werkt onder andere met daklozen, interessant. Helaas is het te chaotisch om gegevens uit te wisselen.

Zwolle, overstappen. Hé, de deuren gaan niet open. Het wemelt weer van de politie, met luid blaffende honden. Chaos. Geen informatie. De politie sommeert ons naar de achterste deur, NS-medewerkers weer naar voren. Ik kijk vragend naar een agent, hij wijst naar zijn politie-embleem, ik ben de baas, niet de NS, naar achteren dus. Gelaten wachten we af. We kunnen er wel om lachen, behalve een verpleegkundige die naar het Isala moet om te gaan werken, ze wil eruit. Aan de overkant zie ik dat de trein naar Groningen leeggehaald wordt. Na een uur wordt gemeld dat eerst het voorste treinstel opengaat. De hooligans mogen plaatsnemen in de trein aan de overkant. Dan mogen wij uitstappen. Een deel van de supporters uit onze coupé is al naar de voorkant gedirigeerd en mogen ook aan de overkant instappen. Wij moeten wachten. Eén jongen denkt slim te zijn: 'Ik hoor bij die groep!', wijzend naar de supporters. Oké, hij mag dus ook in die trein, maar of hij daar blij mee moet zijn straks in Groningen? 'Gaat u maar naar het voorste treinstel.' Deuren blijven dicht. Terug naar de politie. 'Nee, die trein vertrekt met wat er nu inzit. U moet wachten.' Maar dan, 'Groningen naar spoor 4!' Haastig lopen we naar spoor 4 waar de reguliere trein naar Groningen binnenkomt. In de stiltecoupé heb ik nog een rustig uurtje tot Groningen.

In Groningen wacht een ware politiemacht. Ik vermoed dat bijna alle hondengeleiders van het korps Noord-Nederland aanwezig zijn. Op het stationsplein staat het vol met politiewagens. In de bus zie ik nog wagens komen aanrijden. Ik grap tegen een medepassagier: 'Nu is het een goede tijd om gekkigheid uit te halen. In de hele provincie zal geen politieagent meer op straat zijn.' Net voor twaalfen ben ik thuis. Wat een dag.

KOKEN MET EEN MISSIE

Zeurneuzen

Door **Lydia Tuijnman**

Jeugd kan roekeloos, onbezonnen en soms ook hardvochtig zijn. Zo meende ik in mijn jonge jaren dat vegetariërs zeurneuzen waren en dat God, als hij niet gewild had dat wij vlees aten, hij de dieren wel van hout gemaakt zou hebben. Van dat standpunt ben ik teruggekomen. Dankzij voortschrijdend inzicht schrijf ik inmiddels belerende stukjes over het liever niet eten van vlees. Want dieren zijn weliswaar niet van hout, maar daaruit volgt niet automatisch dat het Gods wil is dat je ze opeet. En hoewel je er onder vegetariërs en veganisten niet echt met een lampje naar hoeft te zoeken, komen zeurneuzen in alle lagen van de bevolking voor.

Aan de slag met alweer zo'n heerlijke vleesloze maaltijd! Shatshuka heet het, het klinkt exotisch maar het zijn gewoon eieren in een tomatenstoofje.

Snipper een ui en twee knoflooktenen en fruit deze aan in een royale plens olie in een grote koeken- of hapjespan. Voeg een theelepel komijn en een theelepel paprikapoeder toe. Desgewenst wat cayennepeper. Snijd twee puntpaprika's in kleine blokjes en roerbak deze een paar minuten mee. Vier ons tomatenblokjes (uit blik of vers) toevoegen, laat 10 minuutjes pruttelen. Op smaak maken met zout. Maak met de achterkant van een juslepel 3 kuiltjes in de saus en laat in elk ervan een rauw ei glijden. Laat de eieren stollen in de tomatensaus, zelf bepalen of de dooiers zacht of hardgekookt moeten zijn. Als je het de pan afsluit met een deksel gaat het wel sneller, maar worden de eieren 'blind', wat er minder mooi uitziet. Lekker met rul gekookte rijst en of een knapperige ciabatta.

Smulpapen én zeurneuzen aller Landen, aan tafel: we hoeven vandaag niet op een houtje te bijten.

Met **BLØF** de straat op

Door **Rudy Vane** Fotografie **Marinus Hillenga**

Jasper Louwes is hondengeleider bij de politie en zijn standplaats is Groningen, met als werkgebied de gehele provincie Groningen. Na tien jaar op straat te hebben gewerkt is hij bij de hondenbrigade gegaan. Met zijn trouwe viervoeter Bløf als partner achter in zijn auto, doet hij zijn surveillances. Op het politiebureau aan de Rademarkt vertelt hij over de band die hij heeft met Bløf.

‘Mensen die hondentraining als hobby hebben, nemen een pup in huis en trainen daarmee bij een club, meestal een KNPV-club (Koninklijke Nederlandse Politiehond Vereniging). Die draait daar een bepaald programma en krijgt als het goed gaat een burgercertificaat. Soms zit daar een hond tussen die er uitspringt. Bij een potentiële dienst hond wordt de eigenaar benaderd de hond te verkopen aan de politie. De hond wordt dan bekeken op de club en als dat er goed uitziet, nodigen we ze bij ons uit om te kijken of de hond het ook goed doet op vreemd terrein. Na aankoop komt de hond bij een hondengeleider die een hond nodig heeft. De hond is dan meestal tussen de twee en drie jaar.’

Training

‘Bij ons wordt de hond verder getraind tot dienst hond. Daarna moet de hond nog straatwijd gemaakt worden, de praktijk in. Dat vind ik persoonlijk de leukste tijd, dan bouw je echt een band op. Je gaat dan wat gekkigheid doen, in de trein, in de bus, in een lift, rare trappen op, hier op de binnenplaats iets verstoppen onder de fietsen. Dan zie je ook daadwerkelijk of de hond potentie heeft om als dienst hond aan het werk te gaan. ‘Onze honden zijn surveillancehonden, maar ze doen er ook een stukje zoekwerk bij. Ze zoeken allemaal op menselijke lucht. Dat betekent ook dat als iemand in de mensenmassa verdwijnt, de eerste de beste persoon die de hond tegenkomt de klos is. Voor de hond is het gewoon een spelletje. Als je Bløf ziet werken dan heeft hij altijd zijn staart omhoog en gaat die heen en weer, hij heeft er echt lol in. Iedereen denkt dat het agressieve honden zijn, maar dat is absoluut niet zo. Het summum voor de hond is bijten, dat vindt ‘ie absoluut het leukste om te doen en daar leeft ‘ie voor, voor hem is het alleen maar spel.’

Bløf

‘Ik heb Bløf gekregen toen hij 2½ was en hij kende nog heel erg weinig qua omgeving. Ik heb heel erg mijn best gedaan om hem vrij te maken en vertrouwen te geven, want alles was vreemd voor hem. Gelukkig heb ik nog twee honden thuis, voor de sport, en daar heeft hij zich enorm aan opgetrokken. Dan kijkt hij gewoon naar de anderen en denkt, dit is niet eng, dit is normaal. Inmiddels is hij acht jaar en het kan hem niet gek genoeg zijn. Hij is zelfs mee geweest in een helikopter, dat vond hij niet zo leuk, maar hij deed het wel omdat ik bij hem was. De vertrouwensband tussen ons is

inmiddels zo groot dat hij alles doet voor me. Het is ook heel leuk om te zien dat de hond met je meegroeit, dat hij zich aan jou optrekt van jonge hond naar een praktijkklare dienst hond. ‘De hond zit 24 uur per dag bij mij, ik ga niet van huis zonder dat ik mijn hond meeneem. Thuis is hij thuis en staat hij uit. Ik heb een oude teef thuis, die is de baas en heeft Bløf niets in te brengen. Als ik hem uitlaat loopt hij gewoon los met de andere twee mee. Ook mijn zoontje van bijna drie loopt ermee, die duwt hem gewoon aan de kant en dat accepteert de hond. Thuis is het gewoon een huishond. Het liefst ligt hij gewoon bij mij op schoot, zo gevaarlijk is hij.’

Op straat

‘Op straat staat ‘ie er, dan is hij scherp en alert. Je kunt echt niet bij mij in de buurt komen als ik mijn uniform aan heb. Als je dan te dichtbij komt heeft hij geen commando nodig om je te pakken. En dat is maar goed ook, want als ik van achteren aangevallen word moet de hond mij beschermen. Als de hond je vast heeft laat hij niet zomaar meer los, maar ik moet hem wel binnen een aantal seconden los kunnen krijgen. De kans dat iemand per ongeluk gebeten wordt is niet zo groot, we zetten de hond pas in bij zwaardere delicten, als er echt iets aan de hand is. ‘Bløf heeft aardig wat successen behaald, hij heeft bijvoorbeeld voor 40.000 euro aan hennep gevonden. Die was goed verstopt, maar Bløf sloeg aan en beet in een van die zakken. Ik rook toen zo’n sterke hennepgeur dat ik toch maar ging kijken. Dat was een mooie bijkomstige vangst. Ook heeft hij ooit een vuurwapen gevonden waar een collega mee bedreigd werd, en aan de hand van DNA konden we de verdachte identificeren. Het gebeurt ook weleens dat wij aankomen en collega’s daar al langere tijd staan, dat de hond heel snel iemand vindt in de bosjes op drie à vier meter afstand van die collega’s. Die hadden zij nooit kunnen vinden.’

Op straat staat 'ie er,
dan is hij scherp en alert

Pensioen

‘Bløf is nu 8 jaar en nog heel vitaal. Ik verwacht nog zo’n twee jaar met hem te kunnen werken. Maar al voor zijn pensioen zal ik een nieuwe hond gaan trainen, ik wil niet zonder dienst hond zitten. Het trainen kost al snel zes maanden tot de hond inzetbaar is. De hond kan dan nog veel van Bløf leren. Waarschijnlijk zal ik Bløf na die tijd wel bij me houden, de band tussen ons is zo sterk, we hebben samen zoveel meegemaakt, dat doet veel met je. Het is ware liefde. ♦

mendoo

MAG TERRY OOK MEE?

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Frits Blom**

Slachtoffers van huiselijk geweld wachten vaak met vertrekken bij hun partner, omdat ze hun huisdier niet mogen meenemen naar de opvang. ‘41 procent van de vrouwen met huisdier, stelt haar vlucht uit met een jaar’, vertelt Renilde (33) van Mendoo, een organisatie die hulp biedt aan slachtoffers van huiselijk geweld met een huisdier. ‘En hoe langer het duurt voor iemand hulp krijgt, hoe traumatischer het is.’

Renilde: ‘Eerst vingen we dieren op bij gastouders, zodat de cliënt naar de vrouwenopvang kon. Er zijn ook vrouwen die zeggen: “Zonder mijn dier ga ik niet”, dus hebben we gekeken hoe we dit structureel kunnen oplossen.’ Mendoo spreekt momenteel met vrouwenopvangorganisaties over de mogelijkheden hun instelling open te stellen voor huisdieren. Onder andere bij de vrouwenopvang van Wender in Groningen lukte dat. Van november 2021 tot november 2022 was er een pilot. Renilde: ‘Het hielp dat een aantal hulpverleners vroeg: “Waarom laten we eigenlijk geen huisdieren toe?” Een van hen was Martina (49). Zij vertelt: ‘Onze eerste kat was Terry. Zijn vrouwtje was enorm blij. Inmiddels is er een evaluatie van de pilot geweest en is het voor de vrouwenopvang van Wender structureel beleid om dieren toe te laten. Bij de intake wordt gevraagd of iemand een huisdier heeft, en er is een aparte intake voor het dier. In die intake wordt bijvoorbeeld gevraagd of het dier gevaccineerd is. Die informatie gaat naar Mendoo en als het dier nog langs de dierenarts moet, regelen zij dat.’

Kinderen vinden het vaak leuk, het zorgt voor verbinding

Advies en voorlichting

Mendoo zou graag zien dat alle opvangorganisaties voor vrouwen hun deuren openzetten voor huisdieren. Renilde: ‘Reden voor aarzeling is dat er andere mensen in de opvang zijn met allergieën en mensen die bang zijn voor dieren. Daar kan Mendoo goed advies in geven.’ Martina: ‘Soms moet een ruimte extra schoongemaakt worden als er iemand zat met een kat en er komt iemand in met een allergie. Maar vrouwen met een huisdier houden het vaak zelf al erg goed schoon.’ Het heeft ook een positief effect op de organisatie. ‘Kinderen vinden het vaak leuk, het zorgt voor verbinding.’ Renilde: ‘Wij geven training en voorlichting waarin we uitleggen hoe huiselijk geweld en dierenmishandeling met elkaar samenhangen. We hebben in het Noorden ook goed contact met Fier in Leeuwarden. Zij weten ons te vinden voor gastoudergezinnen. Dat doen we overigens niet standaard meer, omdat we de afgelopen jaren wat financiële uitdagingen hebben gehad. We werken desondanks nog steeds samen met opvanglocaties waar het dier naartoe kan en in sommige plaatsen springt de gemeente bij, zodat we toch nog dieren bij gastouders kunnen onderbrengen.’

Blij en dankbaar

Cliënten bij vrouwenopvang Wender zijn blij met hoe het nu gaat. Renilde: ‘Mensen zitten huilend van dankbaarheid aan de telefoon. Als je naar een opvang gaat moet je veel inleveren voor je eigen veiligheid. Dat je dan je eigen dier bij je mag hebben is zo waardevol. We bereiken nu een doelgroep die vroeger langer wachtte om de vlucht in te zetten, hiermee worden trauma’s en schade ingeperkt.’ ♦

WERK IN UITVOERING

De Stiep

Door **Rutger Wiechers**
Fotografie **Studio SpinLink**

In het knusse Zuidlaren ligt zorgboerderij De Stiep. Mensen met een hulpvraag en vrijwilligers kunnen hier terecht. Voor dagbesteding, werkervaring en als ontmoetingsplek. Werk is hier het middel. Enkele jaren geleden zag het voortbestaan van De Stiep er onzeker uit maar na een handtekeningenactie door de inwoners van Zuidlaren in 2016, zegde gemeente Tynaarlo toe op een aanloopsubsidie. Uiteindelijk nam stichting WerkPro de boerderij over en was het voortbestaan echt veiliggesteld. ‘Voor veel deelnemers is het tot rust komen hier. Ze zijn uit de setting waar ze altijd in zitten, bijvoorbeeld het terrein van Lentis of hun eigen woning’, vertelt Roos, stagiaire bij De Stiep, ‘de werkdruk is laag en ze kunnen pauze nemen wanneer ze willen. Hier zijn wordt als positief ervaren.’

Zonder dieren geen echte boerderij

Een boerderij zonder dieren is natuurlijk als cola zonder prik, het smaakt nog steeds, maar toch mist er iets belangrijks! Bij De Stiep zijn er gelukkig genoeg dieren om de deelnemers en werkbegeleiders bezig te houden. Paarden, geiten, konijnen en kippen lopen er rond op het terrein. De meeste deelnemers hebben hier dan ook vaste taken die zij uitvoeren. Stallen moeten worden uitgemest, dieren het land in en eieren geraapt. ‘Je hebt bij De Stiep heel veel keuze in wat je kunt doen’, zegt Roos hierover.

Keuken

Hier wordt niet alleen voor de dieren gezorgd. Er is namelijk een keuken op de boerderij waar er door deelnemers de catering voor enkele bedrijven uit de buurt wordt gemaakt. Ook bij De Stiep zelf kan je terecht voor een goede kop koffie met een versgebakken, typisch Drents, kniepertje. Na zelf een aantal (lees: een heel pak) kniepertjes te hebben verorberd, kan ik uit eigen ervaring zeggen: ze weten hoe je iets lekkers maakt!

Poen voor doen

Niet alleen een nuttige en leuke daginvulling krijgen de deelnemers hier. Voor hun werkzaamheden krijgen ze namelijk ook nog een klein zakcentje: ‘De deelnemers krijgen per dagdeel dat ze hier zijn uitbetaald. Poen voor Doen, heet dat. Dan voelt het toch alsof je ergens voor aan het werk bent.’

KUNST OP STRAAT

Olga met Kat

Door **Natalja Oosterbaan** Fotografie **Jaap ten Hoove**

Waar de Laan van de Vrede en de Paterswoldseweg elkaar kruisen, ligt een vergeten grasveldje. Op dat veldje staat een mooie jonge vrouw. Haar pumps staan brutaal uit elkaar. Een klokkende jurk omspant haar lichaam. Met een vertederde blik kijkt ze naar de kat die in haar armen ligt. De blik doet je bijna vergeten dat ze van brons is.

Jan Wolkers (1925-2007) behoort tot de belangrijkste naoorlogse schrijvers van Nederland. In zijn boeken rekende hij onder andere af met zijn gereformeerde jeugd (*Terug naar Oegstgeest* 1965) en morrelde hij aan de seksuele moraal (*Turks Fruit* 1969). In zijn schilderijen kwam zijn liefde voor de natuur tot uiting. Landschappen werden herschapen door middel van enorme kleurvlakken of uitvergote patronen. Opgeplakte Texelse schapenkeutels verwierven eeuwige roem. Maar Wolkers zelf voelde zich bovenal beeldhouwer. Dit beeld van Olga met Kat (1956) stamt uit zijn figuratieve periode en toont hoe autobiografisch Wolkers in zijn kunst te werk ging. In de roman *Turks Fruit* beschrijft hij de stormachtige liefdesrelatie tussen de jonge beeldhouwer Erik en zijn muze Olga (zijn toenmalige echtgenote Annemarie Nauta). Wolkers schreef zijn verhaal op geheel eigen wijze in een spontane, brutale stijl. Schuttingwoorden werden niet geschuwd. In een passage valt te lezen hoe Olga immens droevig voor een beeld staat te poseren omdat de hoofdpersoon (Wolkers zelf dus) eerder onoplettend een klein bergeendje, dat haar overal volgde en aan haar zorg was toevertrouwd, had vertrapt.

“Ze heeft de hele dag met het dode diertje in de holte tussen haar lichaam en haar opgetrokken benen tegen de muur zitten huilen. En ik geloof dat daarom dat beeld van die vrouw met die kat zo innig is geworden”.

Dat beeld staat nu hier. Wolkers' handschrift is vertaald in een zinnelijke boetseerstijl, waarin steeds kleine propjes klei zijn toegevoegd om tot het uiteindelijke beeld te komen. Wolkers' vingerafdrukken zijn over heel Olga's lichaam terug te vinden. In haar armen ligt de kat Voske, die Wolkers eerder had gekocht in een dierenwinkel aan de Albert Cuypmarkt. Op haar hoge hakken is Olga rechtstreeks uit het boek gelopen. Of van het witte doek. De verfilming van *Turks Fruit* door Paul Verhoeven bestaat dit jaar 50 jaar. Het is de meest succesvolle Nederlandse film aller tijden. Wolkers' schepping Olga leeft voort als cultureel erfgoed. Ga haar maar bewonderen. Ga op de fiets en ga fluitend, met je liefje achterop.

TOT DE DOOD ZE SCHEIDT

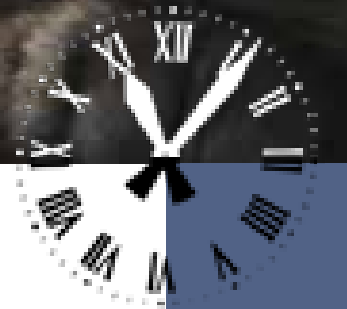
Door **Saffira Rijke**

Dieren moeten vaak gered worden door mensen, maar ik denk dat mensen net zo goed vaak door dieren gered worden. Klinkt gek, maar bij de combinatie mens/dier/De Riepe denk ik aan de dood. Dat zou kunnen komen door onze omstandigheden op het moment van schrijven: we zijn een dag geleden een dierbare verloren wiens kat, Freddy, er duidelijk last van heeft dat vrouwtje er niet meer is. Maar het komt ook van verhalen die ik vroeger mocht schrijven voor dit magazine. Over Wammes en zijn hondje Susy en over Thomas en zijn hondje Nina. Beide mannen zouden bijna sterven de laatste keer dat ik ze sprak, maar hun grootste zorg was: hoe moet het verder met mijn dier?

Oudste dochter (20) groeide op met Schotse Collie Lucky. Meisje en hond waren altijd samen. Wat een hartverscheurend verdriet toen hij tien was, en niet langer kon. Maar wat hebben ze een lol gehad en een liefde gedeeld. De hond van mijn vriendin stierf vlak nadat haar vader de strijd van kanker verloor. Ook zo eentje die ik niet meer vergeet. En de herdershond van een vriend van mijn vriend - ingewikkelder wordt het niet, beloofd - sleepte hem als kleintje aan zijn trappelpakje terug als hij te dicht bij het water kwam. Mijn oma had vroeger een kauw die ze zelf had grootgebracht en die haar elke dag, precies wanneer school uit was, tegemoet kwam vliegen. Mijn moeder had een geitje dat - zonder dat dit werd medegedeeld - als hoofdgerecht diende met kerst. Nog zo eentje die jaarlijks terugkomt.

En wij? Wij hebben tegenwoordig twee katten. Snorrebaard en Mittens. Twee 'broertjes', 4 en 1 jaar oud, die elkaar soms de tent uitvechten, maar vooral voor veel gelach en geknuffel zorgen. En "we" willen een paard, want dochter van 10 is al verliefd op paarden sinds ze kan kijken. En 'we' willen een hond. En we willen een hamster want dochter van 7 ... wil dat gewoon. Of een muis, dat mag ook. En het maakt niet uit dat we twee katten hebben. Omdat ze er heus voor zorgt dat zij nooit bij de hamster/muis komen. 'Nee echt niet.' 'Ik belooft het.' 'Ik wil het!' 'Van mijn eigen geld!' 'Wat een gemene moeder ben je! (IK WIL HET TOCH!!!)' 'Dan wil ik een wandelende tak'.

Freddy verblijft voorlopig bij zijn "oom". Hij is al oud en ziet er verdrietig uit. Ik ben benieuwd hoe lang hij het nog volhoudt.

S
T
O
P

D
E

T
I
J
D

mendoo

EEN HULPHOND ZONDER DIPLOMA

Door **Wietske Aupers** Fotografie **Frits Blom**

In het bescheiden appartementje van vrouwenopvang Wender waar Merel (39) op dit moment verblijft neemt hond Conan letterlijk en figuurlijk een grote plaats in. Het is een stevig dier, maar lief en vriendelijk tegen bezoekers. Samen met hem zit Merel sinds eind september 2022 op haar huidige stekje, op de vlucht voor haar man. Ze wou hier pas heen nadat ze hoorde dat de hond mee mocht. Daarvoor was ze, samen met Conan, dakloos.

‘Ik had wel een vaste slaapplek, maar overdag was ik zwervende. Ik had ook een plek waar ze meestal wel een cappuccino of een glas water voor mij hadden en een bak water voor Conan. Ik had een ambulant begeleider die Conan naar een dierenpension wou brengen en mij naar de nachtopvang. Dat wou ik niet. Toen kreeg ik een telefoontje van Veilig Thuis, het meldpunt voor huiselijk geweld, dat ik hier terecht kon, met hond. Dat heb ik met beide handen aangegrepen.’

Kinderen uit huis

Haar man heeft haar ongeveer eenentwintig jaar lang vernederd en gekleineerd. ‘Voor we samen kinderen kregen, gooide hij met dingen naar me en hij sloeg me op de rug met de ruggenkrabber en een stekkerbak. Zijn eigen zoon woonde eerst nog bij ons in huis.’ Vier jaar geleden werden de twee kinderen die ze samen hadden gekregen uit huis geplaatst. Dit was vanwege het gedrag van haar man en omdat hun dochter seksueel grensoverschrijdend gedrag vertoonde. ‘Ik deed vrijwilligerswerk bij het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG) en kende daar een hulpverlenster. Zij probeerde mij gerust te stellen. Ze zei: “Het hoort bij de leeftijd, het gaat vanzelf over”. Het werd echter steeds erger en heb ik nogmaals om hulp gevraagd bij het CJG. Die schakelden de Raad voor de Kinderbescherming in en de William Schrikker Stichting (WSG), een organisatie voor gezinnen met kinderen die het moeilijk hebben. Kort daarna stond de politie voor mijn deur, samen met WSG. “We gaan je kinderen van school ophalen. Ga je mee om ze op te halen? Dan kan je ze nog bij je houden tot er plek is”. Vervolgens ben ik meegegaan. Beide kinderen zitten nu in een Gezinsvervangend Tehuis. Met de hulpverleners die hen begeleiden kan ik goed opschieten. Mijn dochter wou Conan graag zien. Dat werd geregeld. De volgende keer dat ik daar op bezoek ga mag hij mee.’

De mentale mishandeling heeft mij het meeste pijn gedaan

Mentale mishandeling

Toen de kinderen het huis uit waren stopte de fysieke mishandeling bijna helemaal, maar de vernederingen werden erger. ‘De mentale mishandeling heeft mij het meeste pijn gedaan. Fysieke pijn gaat wel weer weg. Ik heb een paar keer hulp aangeboden gekregen, maar daar durfde ik niet op in te gaan. Er waren natuurlijk ook goede dingen, ik ben niet voor niets met hem getrouwd.’

Kiezen tussen twee kwaden

Merel is al twee keer eerder van huis weggegaan. De eerste keer een paar dagen. De tweede keer langer. Toen de kinderen al weg waren, kwam ze in een opvang in Leek terecht. Daar leerde ze een andere man kennen. Met hem betrok ze toen een huurwoning en heeft ze Conan aangeschaft. ‘Deze man droeg mij op handen, maar hij was zwaar alcoholist en had een kapotte lever.’ Toen bleek dat hij daardoor niet lang meer te leven had, besloot Merel dat zijn ex-vrouw, met wie hij lang samen was geweest, meer voor hem kon betekenen dan zij. Ook bedacht ze dat ze kon kiezen tussen twee kwaden: een trauma doordat ze haar toenmalige man op een dag dood zou aantreffen of de vernederingen van haar eerste man. Ze ging terug naar haar eerste man.

Hulp van Mendoo

Maar uiteindelijk hield ze het toch niet meer uit en ging weg. Ze logeerde eerst bij een bekende, maar na een tijdje botste het en had ze dus geen echt thuis meer. Tot dat telefoontje. ‘Eerst zaten Conan en ik op de crisisopvang. Daar zit je met meerdere vrouwen. Dat was best lastig want er waren ook kinderen, en Conan is een grote hond. En nu hebben we met z’n tweeën een eigen plek.’ Ze is blij dat Conan bij haar mag zijn en blij met de hulp van Mendoo. ‘Ze hebben de eerste week dat ik hier zat al contact met mij opgenomen. Ze hebben gekeken wat voor hond Conan is, of hij vriendelijk is en braaf. Ze hebben gezorgd dat hij gevaccineerd werd en dat ook betaald, en ze hebben geholpen hem in te schrijven bij een dierenkliniek. Toen ze zagen dat ik hem eten en drinken gaf uit pannetjes, hebben ze twee voederbakken voor hem gegeven. Ik kreeg zelfs een zak gratis voer aangeboden, maar die heb ik afgewezen, omdat ik die niet nodig heb.

‘Mijn kinderen zijn alles voor me, maar Conan ook. Mijn man weet waar ik nu zit. In het begin cirkelde hij vaak om het huis heen. Dat merkte ik aan Conans gedrag en dan bleef ik binnen.’ De hond betekent meer voor haar dan alleen een gevoel van veiligheid. ‘We doen veel samen, bijvoorbeeld een boswandeling. De man met wie ik samen was toen ik Conan kocht, bleef vaak op de bank of in bed hangen. Daar wilde ik niet in meegaan. Toen ik nog bij mijn eerste man was deed ik vrijwilligerswerk, maar toen ik in de opvang in Leek zat, bleef ik soms wel tot 10:00 uur op bed liggen. Sinds ik Conan heb sta ik vroeg op om hem eten en drinken te geven en ik zorg dat hij tijdig wordt uitgelaten, waardoor ik zelf ook de deur uitga. Hij is officieel geen hulphond, maar hij is wel mijn hulphond. En ik houd gewoon van dieren! ♦

De namen Merel en Conan zijn gefingeerd.

Een leefbare aarde en het recht op vrijheid van dieren

Door **Niek Heidanus**

Tijdens mijn safari's in onder andere Kenia, Tanzania en Zuid-Afrika zag ik met regelmaat dat katachtigen andere prooidieren doden. Een bruut, maar ook fascinerend beeld. Als een hongerige leeuw een mens of kind zou aanvallen zouden we dat niet zomaar tolereren. Dan vinden wij het gerechtvaardigd dat die leeuw wordt verjaagd of zelfs gedood. We hebben de plicht om die jonge kinderen te beschermen tegen de hongerige leeuw, maar hebben we ook niet de plicht om een elegante gazelle te beschermen in diezelfde Afrikaanse savanne? Een interessante filosofische en ethische discussie kun je hierover voeren, eventueel met een juridisch kader: hebben dieren ook grondrechten? Die lastige discussie ga ik hier niet voeren, ik heb maar 500 woorden en besef dat mensen gelukkig - door allerlei fundamentele

Mr. N.A. (Niek) Heidanus, Advocaat bij
FORUM Advocaten & Rechtsanwalt te
Groningen

grondrechten - goed beschermd worden, maar dat dieren nog steeds geen grondrechten hebben. Er is natuurlijk wel een aantal dierenwelzijnswetten die grenzen stellen aan wat wij dieren mogen aandoen. Zo staat in de Wet dieren, dat het verboden is om zonder redelijk doel bij een dier pijn of letsel te veroorzaken.

We weten dat veel dieren gevoel hebben en slimmer zijn dan we denken. Er zijn veel dieren die in een hechte groep leven en grenzen aan de status van een persoon. Ik zie regelmatig ontroerende filmpjes waarin bijvoorbeeld een hondstrouwe viervoeter het baasje niet alleen wil achterlaten in de ambulance of achter de doodskist van zijn baasje loopt. Voor en over de welbekende hond Hachi is zelfs een standbeeld opgericht en een tranentrekkende film gemaakt. Dit beestje wachtte elke dag op hetzelfde tijdstip bij een treinstation in Tokio tot zijn baasje terugkwam van zijn werk, ook nog lange tijd toen zijn baasje op een dag niet meer terugkwam. Dat hield hij negen jaar vol. Ware vriendschap en onbegrensde loyaliteit van een hond aan zijn baas. Dieren kunnen rouwen om de dood van hun baasje. Bij chimpansees en olifanten is wetenschappelijk aangetoond dat zij rouwen om overleden soortgenoten. In een beroemde rechtszaak in Amerika streden advocaten om de vrijlating van twee levenslang opgesloten chimpansees. Ze vonden dat een chimpansee net als een mens recht heeft op vrijheid. De rechter ging niet mee in het verzoek: de aap is geen persoon

omdat hij, anders dan de mens, geen plichten en verantwoordelijkheden heeft.

In Argentinië werden de grondrechten van een mensaap wel erkend. Een Argentijnse rechtbank bepaalde dat Sandra, een orang-oetan in de dierentuin van Buenos Aires, na negenentwintig jaar gevangenschap moest worden vrijgelaten. Door deze rechter werd het rechtsbeginsel *habeas corpus* (niemand mag zonder gerechtelijk bevel van zijn vrijheid worden beroofd) wel aanvaard. De rechter vond dat Sandra zoveel cognitieve en emotionele vermogens had dat ze niet (zoals andere dieren) als ding mag worden behandeld. Ze bezit de grondrechten van een niet-menselijk persoon en daarom is haar gevangenschap volgens de rechter onterecht en willekeurig.

Dit baant wellicht de weg voor rechtmatige bevrijding van andere sensitieve levende wezens die gevangen worden gehouden in dierentuinen, circussen, dolfinaria en laboratoria. Vermaak van mensen mag geen rechtvaardiging zijn om wilde dieren op te sluiten. Een leefbare aarde is er voor al haar bewoners. Er is wat dat betreft nog een wereld te winnen.

Klussen

Ik was in de keuken bezig met het maken van een plint, daarom sloeg ik mezelf op de duim. Ik had beter moeten weten: de combinatie tussen een vloerplank van bamboe en een betonnen muur werkt uiteraard niet. Nou ja, het werkt alleen als je zo hard mogelijk doorslaat en dan maar hoopt dat de hamerkop jouw nagel niet als aambeeld gaat gebruiken.

Dat gebeurde dus wel. Ik danste door de kamer, piepte 'dat had je beter moeten weten!' en dacht aan Oliver Hardy, die in dergelijke situaties altijd 'Why don't you do something to help me!' riep naar zijn compagnon. Die wist uiteraard van niks, was zelfs in staat met één enkele beweging de zaak nog verder te laten escaleren.

Mijn pensioen laat nog jaren op zich wachten, maar ik weet nu al wat ik niet ga doen als ik zover ben: een klusdoos en klusbank kopen en dan lekker aan de klus gaan. Ik ga trouwens ook niet tuinieren of een actieve hobby bedenken als pottenbakken of juwelen smeden. Waarschijnlijk stel ik me qua klusserij en ambachtelijk vermaak anti-actief op en loop ik alleen warm voor langdurig kroegbezoek en extreem korte vernissages.

Uiteraard heb ik me weleens gewaagd aan een boeken- en cd-kast, met doorgaans een droevig resultaat. Hoe langer ik ernaar keek, hoe droeviger het werd. Menig fabricaat stond (en staat) jaren in mijn kamer, zodat de toch al schots en scheve verhoudingen steeds schots en schever leken. Details als slecht aansluitende planken of dikke, gestolde verfransen begonnen meer en meer op te vallen. Soms had ik het gevoel dat ik mijn boekenkast al kijkende kon laten instorten, maar dat is gelukkig nog nooit gebeurd.

Het komt allemaal omdat ik weiger een plan te maken of goede voorbereidingen te treffen. Ik zaag dus planken boven de met paperassen bezaaide bank en schilder muren om de ontbijttafel heen. Als ik het niet meer weet, hanteer ik een kleedje. Je kunt zeggen dat ik precies zo klus als toen ik nog met Lego speelde. Waren de huisjes en autootjes die ik destijds bouwde het nijvere resultaat van mijn eigen creatieve inborst, voor het echte werk ontbeer ik technisch inzicht en geduld. Aldus sla ik letterlijk en figuurlijk de plank geregeld mis.

JAAP KROL

Dieren IN ARMOEDE

Door **Rutger Wiechers** Fotografie **Frits Blom**

In gemeente Groningen zijn er zo'n 17.000 huishoudens die net op het sociaal minimum zitten. Deze huishoudens kunnen dus maar net aan levensonderhoud voorzien. Dus wat als je naast jezelf en misschien nog kinderen ook nog eens een huisdier moet zien te verzorgen? Dat is flink wat als je op een maandbedrag moet rondkomen van nog geen 1.200 euro. Budgetkliniek MaxiDier biedt gelukkig een uitkomst voor de diertjes en hun bazen met speciale tarieven voor minima.

Boven in de wijk De Hoogte, net achter de ringweg bevindt zich de dierenkliniek. En dit is niet zomaar een kliniek. Ze hebben namelijk als missie onnodig dierenleed te voorkomen door het gebrek aan betaalbare diergeneeskundige hulp. In Nederland leven er volgens het Landelijk Informatiepunt Gezelschapsdieren (LICG) naar schatting zo'n 66.000 huisdieren bij gezinnen die onder de armoedegrens zitten. Je zou kunnen denken, dan doe je het dier toch weg! Maar voor veel mensen brengt hun huisdier geluk en gezelschap met zich mee, een extra steun. Uit een enquête die is afgenomen door het LICG bleek zelfs dat het voor mensen met een depressie of ander psychisch lijden, een reden kan zijn om zich aan het leven vast te blijven houden.

Geen kat die uit de boom wordt gekeken

De dierenarts en de assistentes zijn al druk in de weer, twee castraties en twee sterilisaties staan er gepland voor het komende uur. Dat is dan ook een van de stokpaardjes van de stichting. Door betaalbare castraties en sterilisaties proberen ze het kattenoverschot terug te dringen. 'Stel je hebt een bijstandsuitkering en besluit twee katten te nemen. Die moeten wel gesteriliseerd worden', vertelt dierenartsassistente Kitty (49), 'en kan je bijvoorbeeld met vier kittens zitten die je niet kwijtraakt. Twee keer 160 euro, dat heb je dan gewoon niet. Dan moet je met hele grote

moeite je dieren onvruchtbaar maken.' Niet alleen voor de baasjes zelf is het een verstandige keuze om de katers te castreren, 'je zit niet alleen met ongewilde kittens en dat de katten gaan sproeien, maar ook met de verspreiding van ziektes zoals kattenaids en leukemie. Ze gaan eerder met elkaar vechten en zo krijgen ze misschien een virus in het bloed.'

Er is een tekort aan dierenartsen en dat is te merken

Goed geolied team

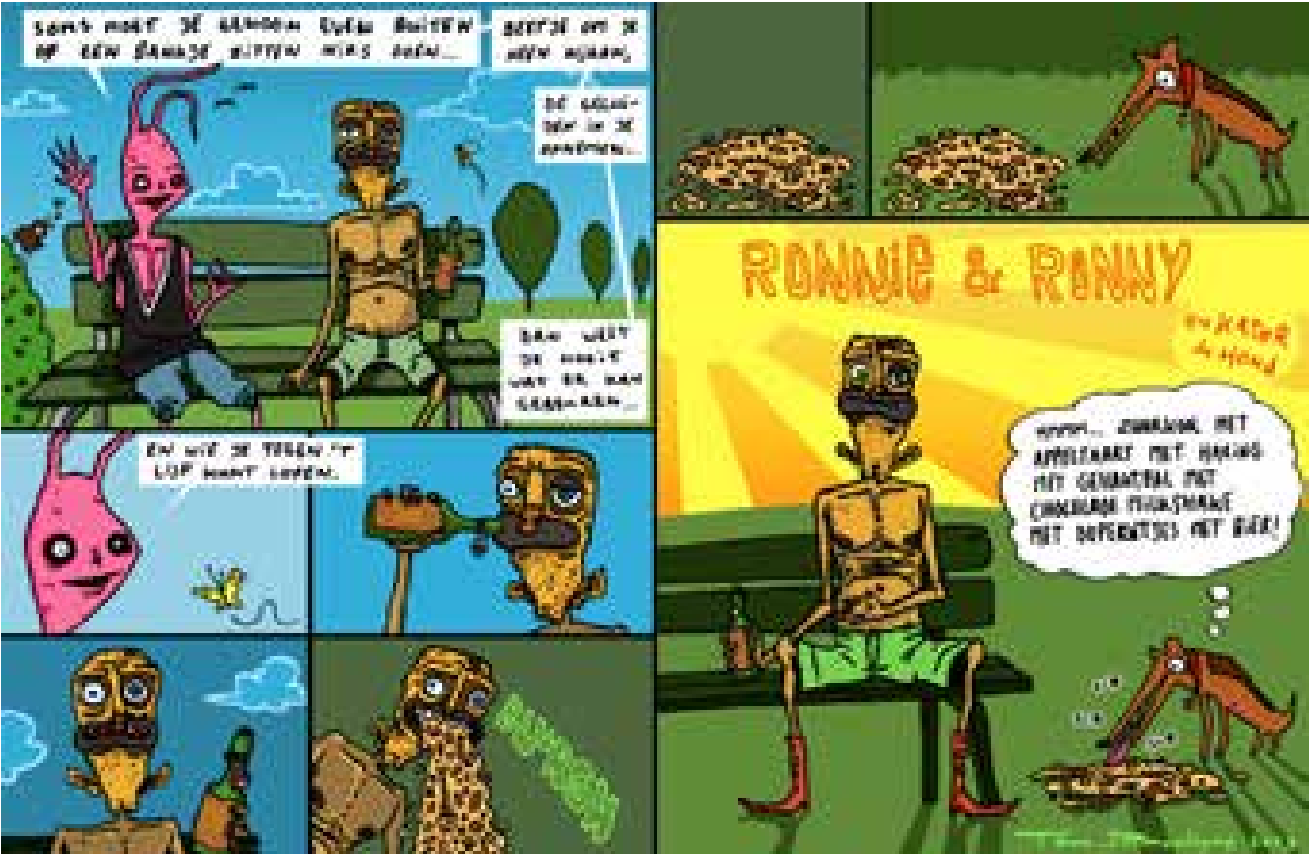
Naast de dierenartsassistente Kitty werken dierenarts Françoise (46) en assistente Marjolein (62) in de kliniek. Een klein team: 'Het werk bij MaxiDier gaat wat anders dan bij een reguliere dierenarts. Bij de normale dierenarts zijn er wat meer ditjes en datjes. Daar hebben wij de tijd niet voor. We richten ons op de zorg van de dieren, dus de service eromheen kan wat lager zijn dan mensen misschien gewend zijn.' Hoewel er minder poespas is doet dat zeker niet af aan hoe ze bij MaxiDier te werk gaan. Ze zijn goed op elkaar ingespeeld. Françoise is bezig de volgende operatie voor te bereiden, Kitty checkt of de poes die net gesteriliseerd is al wakker wordt en Marjolein brengt de volgende kat naar binnen. Knap is dat, als een klein team door te pakken en alles op rolletjes te laten lopen. Maar dat het team klein is, is niet zo gek. Op het moment is er een tekort aan dierenartsen in Nederland, ook bij MaxiDier is dat te merken.

Als het te duur is

De dierenkliniek kenmerkt zich doordat zij hulp kunnen bieden aan de huisdieren van mensen die de reguliere dierenartsen niet of moeilijk kunnen betalen. Wanneer je als huishouden op of rond het wettelijk minimum inkomen zit, kan je bij MaxiDier terecht om tegen een verlaagd tarief je dier alsnog de zorg te geven die het nodig heeft. Hiervoor dient iemand een salaris- of uitkeringsspecificatie van niet ouder dan twee maand te laten zien. En dat minimatarief scheelt een hoop geld, de operaties en behandeling worden gedaan voor 50% van het landelijk gemiddelde. Die 160 euro voor een sterilisatie kost daardoor nog maar 80 euro. Een flink verschil als je anders een tiende van je maandinkomen kwijt geweest was. Mocht je niet in aanmerking komen voor het minimatarief, dan kan je hier nog steeds terecht. Niet alleen je huisdier wordt hiermee geholpen maar bovenal de stichting. MaxiDier ontvangt namelijk geen subsidie van de gemeente. Na 7 jaar actief te zijn geweest is de stichting tegenwoordig goed in beeld bij schuldhelpverlening en de gemeente, vertelt Kitty: ‘Ze weten ons tegenwoordig te vinden, en er is samenwerking tussen ons en de bewindvoerders en hulpverleners.’

Voor de dieren

‘Ik ben hier gaan werken omdat mijn collega uit Winsum ging stoppen bij MaxiDier’, vertelt Françoise, die als ZZP dierenarts bij MaxiDier werkt, ‘het is hard werken, maar dat doorpakken vind ik wel lekker. Niet te veel lanterfant. Dit werk doe ik echt voor de dieren, je ziet soms beestjes met een vreselijk gebit binnenkomen. Chihuahua’s waarbij je zo met je vingers de kies uit de mond kan trekken. Ze eten dan gewoon door, dus naast een vieze geur uit de bek merk je het als baasje niet, maar het doet de dieren wel veel pijn. De kosten kunnen vrij hoog oplopen om dit te laten verhelpen als je er te lang mee wacht. Door hoe wij het hier doen is het voor de mensen gewoon een stuk financieel haalbaarder. Ik heb dan echt het gevoel dat ik een hoop leed bespaar.’ ♦

Kruiswoordcrypto

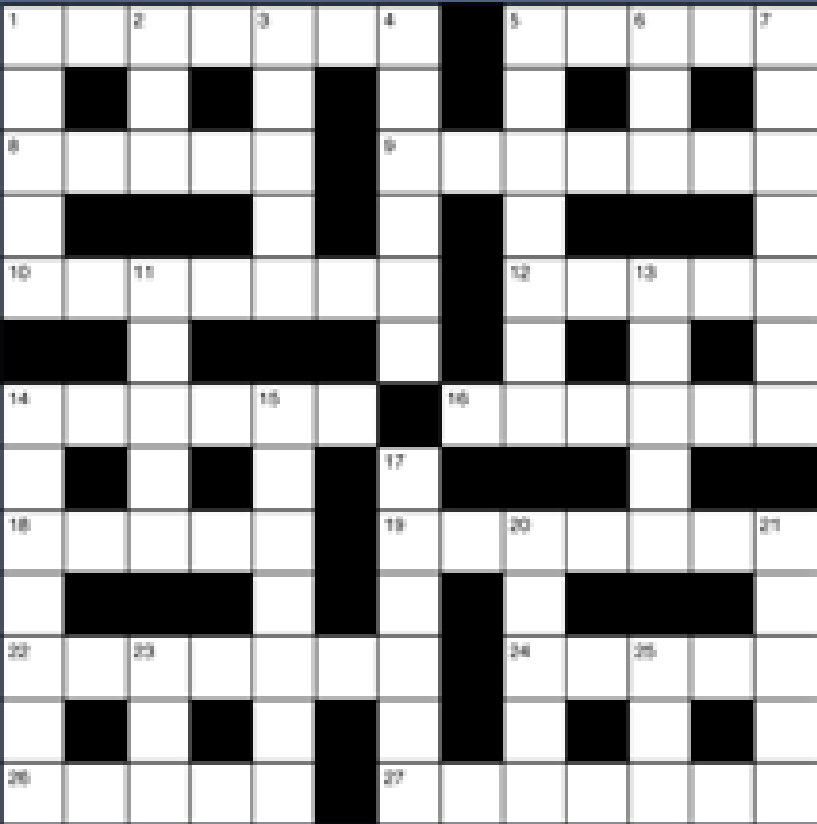
Door Luuk Kobes

Horizontaal

- 1 Als je water ziet branden
- 5 Werpkoord
- 8 Autobesturingsonderricht
- 9 xxxxx 10 Toonkunstenaar
- 12 Paardensportartikel
- 14 Familie van panharing
- 16 Schaatsvloer
- 18 Afhangend deel van een japon
- 19 Knutselaar 22 Kunstenares
- 24 Kweek 26 Slot
- 27 Om 26 mee te kunnen openen

Verticaal

- 1 Afstand 2 Nachtdier
- 3 Mager getal 4 Ovaal
- 5 Privedokter 6 Agressieve groente
- 7 Een rondje kuieren
- 11 Beweging 13 Prinsesgemaal
- 14 Winkelgalerij 15 Patstelling
- 17 Ze vallen niet ver van de boom
- 20 Lekker even weg
- 21 Houten klepper
- 23 Zware Jongen 25 Loot

De oplossing vindt u op pagina 27

HOROSCOOP

Illustratie **Rivo van Gurp**

Stier 20 april - 20 mei

Dit is een reminder om het pad van de minste weerstand te volgen, Stier. Als je de ene blokkade na de andere tegenkomt, is dat een teken. Probeer de dingen niet zelf te beheersen. Laat dat wat op een zwak fundament is opgebouwd zonder wroeging en angst in elkaar storten.

Tweelingen 21 mei - 20 juni

Soms behandelt het leven ons zachtaardig. Op andere momenten schudt het onze wereld met geweld op zijn grondvesten en verbrijzelt het alle illusies die ons aan onwetendheid vastgeketend houden. Adem eens diep in. Veranker jezelf in het huidige moment. Het achterhaalde zal verbannen worden.

Kreeft 21 juni - 22 juli

Dit is het perfecte moment om de zielslessen die je de afgelopen tijd hebt geleerd opnieuw te bekijken en je kennis om te zetten in wijsheid. Je ziel koos bepaalde ervaringen als katalysator voor groei en evolutie. Accepteer derhalve ieder moment als een geschenk.

Leeuw 23 juli - 22 augustus

Het is gemakkelijker om dingen onder het tapijt te schuiven, om er bewust voor te kiezen om te negeren. Spreek je echter uit in plaats van de stille toeschouwer te zijn. Kom voor jezelf en voor je geliefden op. De onwennigheid zal spoedig plaatsmaken voor voldoening en kalmte.

Maagd 23 augustus - 22 september

Neem de tijd om zowel je overwinningen als je mislukkingen te erkennen. Hoe voel je je met betrekking tot alles wat je de afgelopen tijd hebt bereikt? Je grootste overwinning is dat je uit de modderige wateren van karma bent gekomen als een stralende lotus.

Weegschaal 23 september - 22 oktober

Je bent niet langer geïnteresseerd in het spelen van spelletjes. Je wilt duidelijkheid. Als dit van je vereist dat je ongemakkelijke gesprekken moet voeren, soit. Doe jezelf niet langer tekort. Laat je niet door angsten tegenhouden. Je verdient liefde, overvloed, vreugde en vrijheid.

Schorpioen 23 oktober - 21 november

Vertrouw erop dat jouw vermogen om zo volledig mogelijk jezelf te zijn het portaal zal openen voor diepere intimiteit. Draag je hart op je tong en schroom niet uit te drukken wat je voelt. Laat de angst voor afwijzing je er niet van weerhouden om aan te geven waar je naar verlangt.

Boogschutter 22 november - 21 december

Het is tijd om op de pauzeknop te drukken. Maak op bewuste wijze contact met je lichaam en veranker jezelf in het huidige moment. Dit is een tijd van hoop, bezinning en genezing. Een tijd om verbinding te maken met je geliefden op een dieper niveau.

Steenbok 22 december - 19 januari

Als het niet werkt, dan werkt het niet. Stop met tegen de stroom in te duwen en eer de cycli van de natuur. Houd ruimte voor alles. Onthoud dat het goed is om het gepasseerde achter je te laten en dat los te laten wat jou niet langer dient.

Waterman 20 januari - 18 februari

Je hebt twee opties: terugkeren naar je oude manier van leven of de beslissing maken om die paradigmaverschuiving te bewerkstelligen, zelfs als de overgang aanvankelijk ongemakkelijk aanvoelt. Jij doet ertoe. Je dromen doen ertoe. Weiger genoeg te nemen met iets dat minder is dan wat je verdient.

Vissen 19 februari - 20 maart

Je hebt het gevoel dat je jezelf constant overbelast om het anderen naar de zin te maken. Waar komt deze behoefte vandaan? Onthoud dat jij je eigen bron van vreugde bent. Het zal je ervan weerhouden beslissingen te nemen die jouw groei belemmeren. Het is tijd om je eigen waarde te erkennen.

Ram

21 maart - 19 april

Bewaar jij de lieve vrede of spreek jij je uit over datgene wat niet in overeenstemming is met jouw waarden? Hoe ga je om met het thema onrechtvaardigheid? Onthoud dat de keuze altijd aan jou is geweest. Wees niet bang om je stem te laten gelden, de balans zal zich herstellen.

STRAATKLINKERS

DON'T GIVE UP

Door **Liz Dijk** Fotografie **Frits Blom**

Eduardo Delemarre (35) bewoont een containerwoning op het bedrijvenpark van Assen, achter het Leger des Heils. Aan deze containerwoningen schonken we aandacht in De Riepe van vorige maand. Voordat Eduardo deze container kon betrekken woonde hij lange tijd in zijn auto voor de deur van het Leger des Heils, omdat hij een huisdier heeft.

DE RIEPE BUSINESSCLUB

De bedrijven in dit overzicht ondersteunen De Riepe. Wilt u als bedrijf ook bijdragen? Dat kan, neem gerust contact met ons op: 050-5791818 (09:00-13:00 uur).

Aksion Als de zon, tekentherapie Bike Centre Dik, Groningen Dagblad van het Noorden, (NDC mediagroep) De Huismeesters, Groningen Digno BV, Haren Doesburg autoverhuur, Groningen Dunk Forum Groningen Gemeente Groningen SoZaWe Groningen Seaports Groninger Kredietbank Kluzzenbedrief Jan Kompas Zuidlaren Lotus uitvaart, Thesinge Metaware BV , Groningen	<i>Bewindvoering en inkomensbeheer</i> <i>Tekentherapie, opleiding en begeleiding</i> <i>Van ventiel tot helm</i> <i>Nieuws uit Groningen/Drenthe</i> <i>Woningcorporatie stad Groningen</i> <i>Informatietechnologie</i> <i>Van sjorband tot aanhangwagen</i> <i>Deskundigheid in de geestelijke Gezondheidszorg</i> <i>Boeken, films en events</i> <i>WU is dichtbij</i> <i>Havendienstverlening</i> <i>Sociale hulpverlening</i> <i>Veur putjederij in en omt hoes</i> <i>Specialist in financiële zorgverlening</i> <i>Uitvaartverzorging en -begeleiding</i> <i>Cloudoplossingen managementsystemen</i>
---	---

New Nexus, Tynaarlo Noback Ingenieursbureau, Groningen Noorderlink, Groningen Noorderpoort, Groningen Old Burger Weeshuis, Leeuwarden ’t Oortje Sieraden, Groningen Praktikos, Assen Preventief Veiligheidsdiensten BV, Groningen Rijschool Gerald, Peize Rottinghuis aanemingsbedrijf BV, Groningen Schaap Strafrechtadvocaten, Groningen Schilders de Vries, Groningen Stichting Terwille, Groningen Tandartsenpraktijk De Verbetering, Groningen Willem Rietman Interieur Tynaarlo	<i>IT consultancy- en adviesbureau</i> <i>Techn. natuurk. berekeningen en ontwerpen</i> <i>Vacatures Noord Nederland</i> <i>Beroepsonderwijs in Groningen/Drenthe</i> <i>Ontwikkelen op sociaal, cultureel gebied</i> <i>Oorbellenspecialzaak</i> <i>Trainingsbureau</i> <i>Gastvrij beveiligen</i> <i>Auto- en motorrijschool</i> <i>Allround bouwbedrijf in het Noorden</i> <i>Strafrechtadvocatuur</i> <i>Sterk in duurzaam ondernemen</i> <i>Vrij van verslaving</i> <i>Gezond begint in de mond</i> <i>Meubilair op maat</i>
--	---

‘Ik ben een adoptiekind, geboren in Brazilië en opgegroeid in Brabant. De laatste jaren woon ik in Assen. Ik heb twee zoons - mijn drijfveer - en werkte in de bouw. Mijn relatie ging uit zo’n drie jaar geleden. Samen met mijn hond ging ik weg. Ik logeerde bij verschillende mensen en in mijn auto. Daarbij was het duur en miste ik een basisplek.’

Het licht

‘Ik klopte aan bij het Leger des Heils. Er was wel een bed voor mij, maar geen plek voor mijn hond. Dit was erg moeilijk. Ik ben een man die altijd het licht ziet in de duisternis. Negativiteit triggert mij om de zonnige kant te zien. Ik heb er begrip voor dat niet iedereen dit kan, maar voor mij werkt het wel zo. Er is uiteindelijk besloten dat ik mijn auto voor de deur mocht parkeren en ik kreeg stroom vanuit het gebouw. Hum en ik woonden in de auto, een plek om naar terug te komen in plaats van weer weg te gaan.’

Hum

‘Mijn hond is mijn mattie. Hij heet Hum, hij zorgt voor mijn goede humeur en is *humble*. Hij zorgt ervoor dat ik gezond en actief blijf en is goed voor mijn ontwikkeling. Het is goed om dingen te doen en te laten voor mijn hond, en om zorg en verantwoordelijkheid te blijven voelen.’

Waardigheid

‘Paula Rudolph, werkzaam bij inloopvoorziening Kommarin, is voor mij belangrijk. Zij ziet en hoort mij echt, is respectvol. Ik hecht aan mijn waardigheid en bij haar voel ik me mens. Ik heb graag de regie en ben resultaatgericht. Nu ik de containerwoning bewoon heb ik een stap voorwaarts gemaakt. Toch kan ik hier nog niet mijn kinderen ontvangen. Ik droom van een eengezinswoning, een routine en een sociaal leven.’

Oproep

‘Het is belangrijk dat men weet dat dakloos zijn meestal geen vrije keus is. Je rol verandert meteen en dat is moeilijk. Je hebt iemand nodig die zich met je verbindt en meedenkt. Ik wil een oproep doen om het mogelijk te maken voor daklozen hun huisdier te houden bij het Leger des Heils. Een bench of een aparte afdeling. Een normaal bed moet dan mogelijk zijn.’

Jinek

‘Ik droom van werk als ervaringsdeskundige en hoop nog ontdekt te worden voor de filmwereld. Ik wil mijn verhaal doen op tv, Jinek mag me bellen.’

Volgende maand in De Riepe:

Verborgen geschiedenis

Ieder dorp, stad en provincie kent zijn geschiedenis. De meeste mensen kennen wel de grootste helden en schurken van de plek waar ze wonen of de verhalen en legendes die al decennia worden verteld. Bommen Berend in Groningen, Grutte Pier in Friesland en Ellert en Brammert in Drenthe. Verplichte schoolexcursies naar stoffige musea en de verhalen van je opa. Maar als je je ogen openhoudt en goed luistert heeft iedere plek een geschiedenis waar je misschien nog nooit van hebt gehoord. Fiona van den Bergh is iemand die de verborgen geschiedenis naar boven haalt.

En verder:

- Kansfonds jongeren
- Verhalen Augustinus

Deze zal verschijnen rond
1 mei 2023

Oplossing puzzel van pagina 23

Nu ook op social media

 @de_riepe @deriepe

Scan mij!

OPVANGINSTELLINGEN

GRONINGEN

GRONINGEN

Dagopvang
Leger des Heils
Kostersgang 28
9711 CX Groningen
tel. 050-313 36 60
Dagelijks van 12.00 – 17.00 uur

Open Hof
Spilsluizen 5
9712 NR Groningen
tel. 050-312 21 22
ma t/m vr. 10.00 – 12.00 uur
zo t/m vr. 19.30 – 21.00 uur
Zondagavondviering om 18.45 uur

Twaalfde Huis
Eemskanaal Noordzijde 32a
9713 AB Groningen
tel. 050-579 78 45
Ma t/m vr. 9.30-16.30 uur

Beschermd Wonen (Vast&Verder)
Damsterdiep 267, 9713 EE Groningen

24-uurs opvang
Algemene opvang
Van Heemskerckstraat 75
9726 GH Groningen
tel. 050-599 14 20, www.wender.nl

Hoendiephuis voor jongeren
Noorderstationsstraat 88
9717 KR Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

Wonen Schoolstraat
Woonvoorziening (Beschermd wonen)
Schoolstraat 11
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl

LIMOR woonvoorziening Hiddemaheerd
Hiddemaheerd 112
9737 KX Groningen
tel. 0900-4857545
058-215 16 94, www.limor.nl

Nachtopvang
Schoolstraat 9
9712 JP Groningen
tel. 0591-648 261, www.wender.nl
dagelijks 21.00-10.00 uur
zon- en feestdagen van 21.00 tot 11.00 uur
Aanmelden en binnenkomen om te kijken of er plek is kan vanaf 21.00 uur tot 23.00 uur. Ook kun je maandag t/m vrijdag tussen 10:00 uur en 11:00 uur aan de Schoolstraat 3 langskomen om je aan te melden.

APPINGEDAM
LIMOR woonvoorziening
Vangnetvoorziening Cornelis Albertsstraat
Cornelis Albertstraat 7
9901 EJ Appingedam
tel. 0900-4857545
www.limor.nl

HOOGEZAND

Wonen Hoogezand
Mansholtstraat 1-a
9602 SB Hoogezand
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

VEELERVEEN

Reintegratie-centrum

De Spetse Hoeve
Spetsbrugweg 4
9566 TK Veelerveen
tel. 0597- 541 341

VEENDAM
24 uren opvang
LIMOR Woonvoorziening
Burgemeester Bosscherstraat 10
9641 NG Veendam
tel. 0598-615111
www.limor.nl

LEEK

Crisisopvang Leek
Oldebertweg 61
9351 PC Leek, tel. 0900-118 88 81
www.wender.nl

WINSCHOTEN

Dagbesteding Werkpro
Papierbaan 60
9672 BH Winschoten
tel: 059-743 3004

DRENTHE

ASSEN

Kommarin

Maatschappelijke Opvang voor dak- en thuislozen Assen
Havenkade 16
9403 AH Assen
tel: 088-8393381

Openingstijden:
Dagopvang:
ma t/m vr 10:00-15:00 uur
Nachtopvang:
dagelijks 21:00-09:00 uur

Leger des Heils
Kortdurende opvang en beschermd wonen
Maria in Campislaan 257
9406 JG Assen

EMMEN

Dagopvang

Leger des Heils
Verlengde Spoorstraat 11
7811 GA Emmen
tel. 0591-658 233
Geopend ma t/m vr. 10.30-16.30 uur

Leger des Heils opvang Emmen
Weerdingerstraat 204
7822 BK Emmen
tel. 088-065 22 40

Leger des Heils
De Breehof - Beschermd wonen
Zijtak Westzijde 125
7833 BE Nieuw-Amsterdam

HOOGEVEEN

Dagopvang
Beukemaplein 14
7906 AK Hoogeveen
ma tm vr. 10.30-16.30 uur

FRIESLAND

DRACHTEN

Wonen Drachten

Stationsweg 118
9201 GS Drachten
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

LEEUWARDEN

Dagopvang

Leger des Heils
De Tuinen 32
8911 KE Leeuwarden
tel. 0900-118 88 81
geopend 10.00-16.00 uur
(woensdag 12.00-16.00 uur)

DAC Leeuwarden

Zuidergrachtswal 15-16
8933 AD Leeuwarden
tel. 0591-648 261
geopend 10.00-16.00 uur
www.wender.nl

Algemene Opvang

Nieuweweg 3
8911 LK Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

d' Ambacht

Cornelis Trooststraat 48
8932 BR Leeuwarden
tel: 058-299 99 30
dambacht@werkpro.nl

Huis voor Jongeren

Huizumerlaan 101
8934 BE Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Zorgopvang

J.H. Knoopstraat 2
8933 GS Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Hoekstersingel

Hoekstersingel 51-53
8922 AM Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Wonen Bonifatiusplein

Bonifatiusplein 19
8911 JT Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Nachtopvang

Oostergoweg 1 (Wirdumerpoort)
8911 MA Leeuwarden
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

Aanloophuis Leeuwarden

Bagijnestraat 36
8911 DR Leeuwarden
tel. 058-212 72 37
www.aanloophuisleeuwarden.nl

LIMOR Crisisopvang en

woonvoorziening de Kei

De Kei 5
8918 AR Leeuwarden
tel. 0900-485 7545
www.limor.nl

ENGWIERUM

Leger des Heils
Beschermd Wonen
Fjellingsreed6
9132 EN Engwierum

BURGUM

Crisisopvang Burgum

Prinses Margrietstraat 63
9251 HB Burgum
tel. 0591-648 261
www.wender.nl

HEERENVEEN

Aanloophuis de Brege

Herenwal 2
8441 AZ Heerenveen
0513-625 926
www.aanloophuisoerdebrege.nl

SNEEK

Sociaal Pensioen Sneek

Lemmerweg 53
8606 AA Sneek tel. 0591-648 261
www.wender.nl

De Herberg

Vier kamers voor dak- en thuislozen, verblijf maximaal 2 maanden
Kloosterdwarssstraat 3
8603 AG Sneek
Herbergtelefoon: 06-235 415 65

LIMOR Crisisopvang

Gonggrijpstraat

Gonggrijpstraat 9
8607 BD Sneek
tel. 0515-43 08 12
www.limor.nl

Gevlucht

Door **Tim Drenth** Fotografie **Jaap ten Hoove**

Na een aantal jaren van afwezigheid keert de rubriek Op de bank weer terug in De Riepe. Jong of oud, arm of rijk, ziek of gezond, ieder mens heeft een eigen verhaal. Onze redactie reist de komende tijd op de bonnefooi de drie noordelijke provincies rond om de verhalen van mensen op de bank te verzamelen.

De reis begint in het Noorderplantsoen in Groningen waar op een zonnige middag op een bankje Anastasia (22) zit. Nauwelijks een jaar geleden zat zij nog in oorlogsgebied Oekraïne.

‘Mijn dorpje is nu een dead town’, zegt Anastasia kort, maar duidelijk. ‘Ik woonde in Marioepol, vlakbij de Azovstal-fabriek.’ De fabriek werd het afgelopen jaar internationaal bekend doordat Oekraïense strijdkrachten het terrein lang wisten te verdedigen tegen het oprukkende Russische leger. Anastasia was een van de mensen die via de veelbesproken humanitaire corridors via Rusland weg kon komen. ‘Vanuit Rusland ben ik via Letland, Litouwen en Polen uiteindelijk in Nederland terechtgekomen. Ik ben blij hier. De mentaliteit en de mensen hier in Nederland zijn fijn. Momenteel verblijf ik in een opvang in Scheemda en werk ik op een andere opvang in Zuidbroek.’